MORGEN: DE CHIPSZAK

DOSSIER MINDER AFVAL

FLEECE: het kostuum van iedereen

Als ik een fleecetrui draag, doe ik iets aan de plastic afvalberg

Een warme fleecetrui of soezen onder een knus fleecedekentje. Het is al lang een vaste waarde in de kledingkast of languit op de zetel. Fleece lijkt een groen imago te hebben, maar is dat ook wel zo?

Miranda GIJSEN

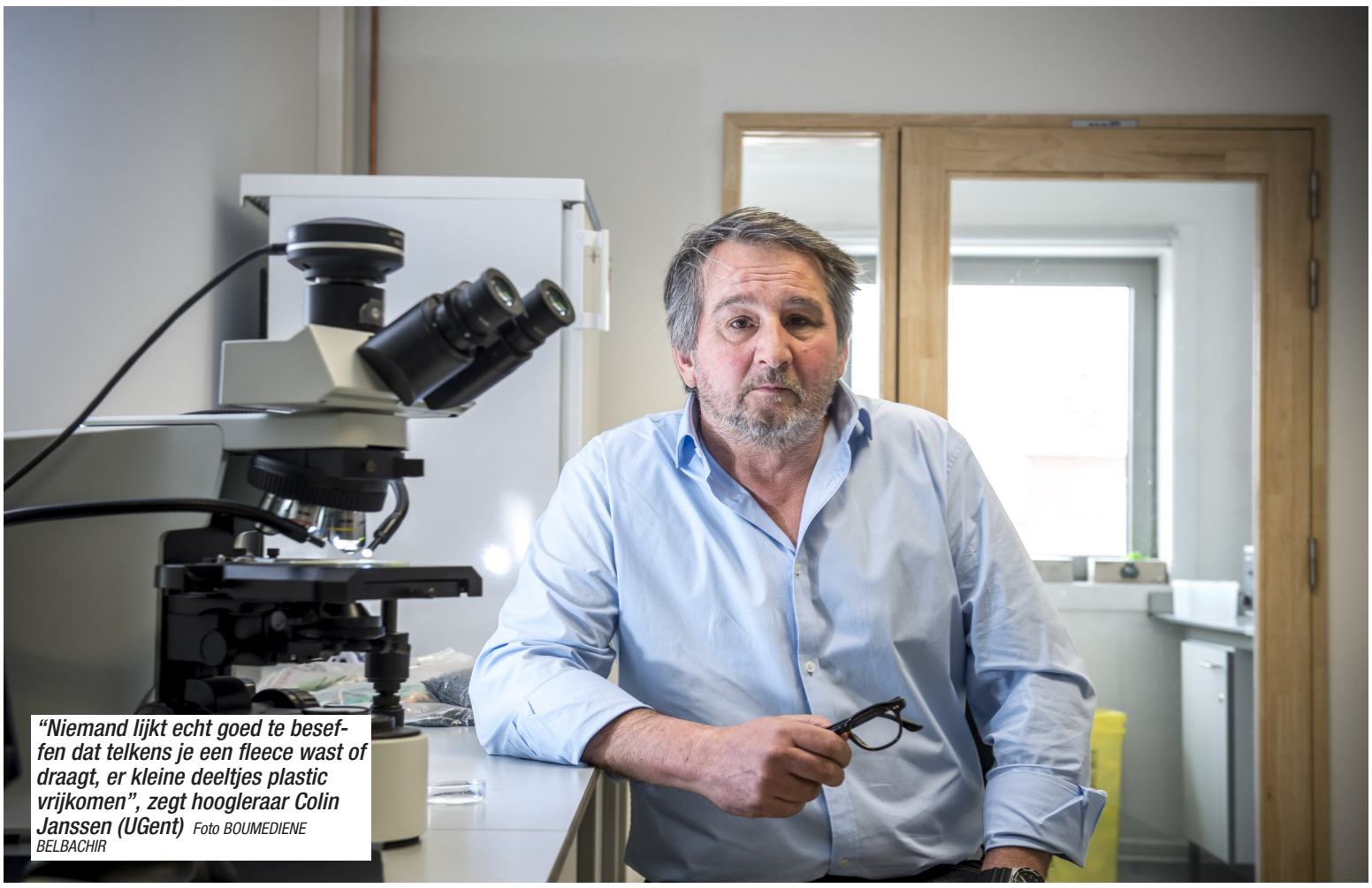

"Niemand lijkt echt goed te beseffen dat telkens je een fleece wast of draagt, er kleine deeltjes plastic vrijkomen", zegt hoogleraar Colin Janssen (UGent) Foto BOUMEDIENE BELBACHIR

Fleece wordt gemaakt van gerecycleerde petflessen. PET staat voor polyethyleentereftalaat, een stof die van aardolie wordt gemaakt. De petflessen worden versnipperd, gemalen, gesmolten en tot draden getrokken om er een trui van te kunnen weven. Hoera, de plastic afvalberg krimpt. Of toch niet? "Fleece zijn een heel grote bron van microplastics", zegt Colin Janssen, hoogleraar Milieutoxicologie van de Universiteit Gent en geen fan van fleece. "Het is stilaan het kostuum van iedereen geworden. Maar niemand lijkt echt goed te beseffen dat telkens je fleece wast of draagt, er kleine deeltjes plastic vrijkomen. Die belanden via ons afvalwater in de rivieren en komen uiteindelijk in zee terecht." Onze geliefkoosde fleece is dus ook een oorzaak van de plastic afvalberg.

De productie van synthetische kledij (polyester, nylon, acryl, …) is van 5,3 miljoen ton in 1980 gestegen naar 70 miljoen ton in 2018. Vandaag maakt het 60 procent uit van de textielproductie wereldwijd, gevolgd door 30 procent katoen. Een Fins onderzoek toont aan dat bij een standaard wasbeurt, met een mix van synthetische en katoenen kledij, er 200.000 tot 13 miljoen microvezels vrijkomen tijdens de eerste wasbeurt. "De cijfers lopen erg uiteen, maar het zijn er in elk geval heel veel", zegt Janssen. "Katoenen microvezels vormen geen probleem, die zijn natuurlijk en worden door bacteriën afgebroken. Maar synthetische vezels breken moeilijk af, blijven lang in ons milieu en verstoren zo ons ecosysteem."

Mosselen

Janssen is één van de pioniers van het onderzoek naar microplastics en hun effect op het ecosysteem. Vandaag wordt er vooral veel laboratoriumonderzoek gedaan naar de effecten van microplastics op het milieu. "Ik kijk een beetje kritisch naar deze labo-onderzoeken, omdat ze een kunstmatige situatie creëren. We zetten een garnaal in een bokaal met 10, 100, 1.000 of 10.000 microplastics en gaan dan bekijken vanaf welk punt dit schadelijk is voor de garnaal. Het is zoals met foie gras. Die ganzen worden verplicht om te eten, waardoor hun lever ziek wordt. Dat is met die garnaal, die gedwongen wordt om microplastics te slikken, niet anders. In natuurlijke omstandigheden komen die hoge blootstellingsconcentraties niet voor." Zelf kiest Janssen voor meer realistisch onderzoek, door bijvoorbeeld mosselen uit hun natuurlijke omgeving te halen en dan te bekijken hoeveel microplastics in deze organismen zitten. "Van Portugal tot Zweden hebben we mosselen voor de kust weggeplukt en onderzocht. Waarom een mossel? Omdat het een weekdier is dat 25 tot 50 liter water kan filteren op een dag. Als er microplastics in zee zitten, dan is de kans dus groot dat we die terug vinden in een mossel. Ons onderzoek toont aan dat 99,7 procent van de fractie microplastics er via natuurlijke weg weer uitkomt, 0,3 procent blijft achter in het lichaam van de mossel. Ook in de mosselen die je koopt in de winkel. Als je een portie mosselen eet, krijg je 50 tot 100 microplastics binnen. Ze belanden dus letterlijk terug op ons bord."

Gezondheid

Maar zijn ze ook gevaarlijk voor onze gezondheid? "Daarop moet ik je het antwoord schuldig blijven", bekent Janssen. "Er bestaat vandaag nog geen relevant onderzoek over. Het enige dat we zeker weten is dat die microplastics door het darmweefsel heen kunnen. De kans is dus groot dat een hele kleine fractie in ons lichaam achterblijft. Maar de hamvraag blijft hoeveel je van die microplastics in je lichaam moet hebben om acuut of chronisch ziek te worden. Daar kennen we vandaag geen antwoord op, omdat dit verband nog nooit is aangetoond. Maar dat het niet goed is, dat staat vast."

→ Wat zijn microplastics?

Microplastics zijn kleiner dan 5 millimeter en worden opgedeeld in twee soorten. "De primaire microplastics die afkomstig zijn van onder meer synthetische kledij, de slijtage van banden of verzorgingsproducten zoals shampoo, scrubs of tandpasta. Ook in fijn stof zitten microscopisch kleine deeltjes plastic", duidt hoogleraar Janssen. "Daarnaast heb je de secundaire microplastics, zeg maar grote plastic voorwerpen die verbrokkelen tot minuscule deeltjes plastic, zoals een koek die je verkruimelt."
(MiGi)

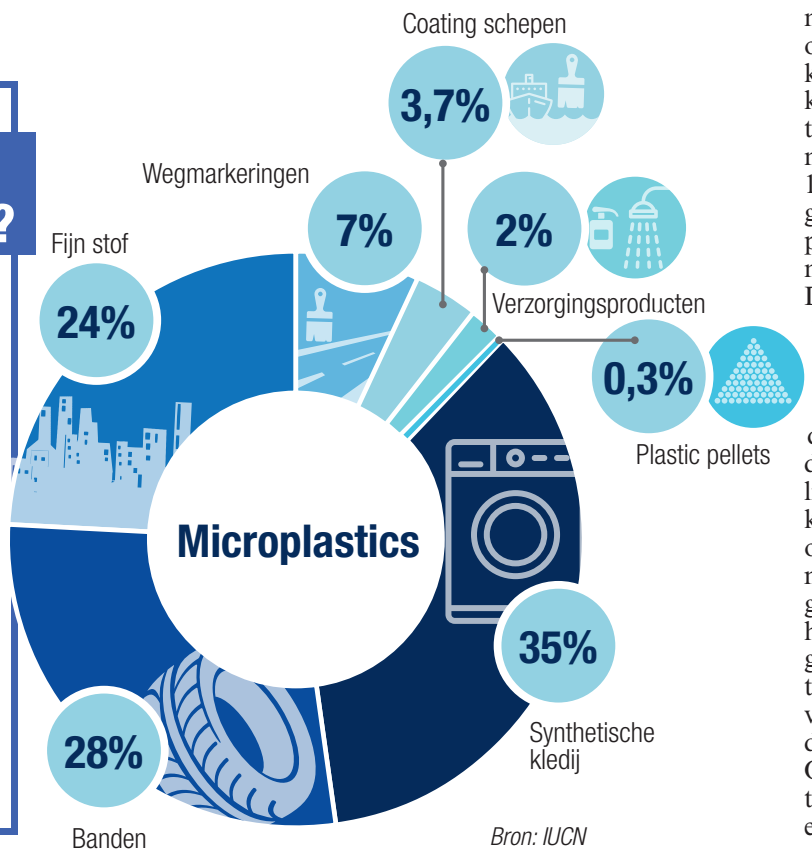

Bron: IUCN

HET BELANG VAN LIMBURG
Bekijk de video op hbvl.be/minderafval